

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра культурології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ОСНОВИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

підготовки магістра
спеціальності 034 Культурологія
освітньо-професійної програми Культурологія

Луцьк - 2022

Силабус навчальної дисципліни «ОСНОВИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, за освітньою програмою Культурологія

Розробник: Сохацька О. А., доцент кафедри культурології, кандидат педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньо- професійної програми

Пригода-Донець Т. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри культурології

протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Столярчук Н. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітньо-професійна програма: Культурологія Освітній рівень: магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання – 2 курс
		Семестр – 3 семестр
		Лекції – 32 год.
		Практичні (семінарські) – 18 год. Лабораторні ____ год. Індивідуальні ____ год.
ІНДЗ: є		Самостійна робота - 92 год.
	Консультації – 8 год.	
		Форма контролю: іспит
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Сохацька Оксана Анастасіївна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри культурології

Контактна інформація: 0509616205 ел.адреса sohatskaoksana@gmail.com

Дні занять: вересень-грудень 2023 р.

З розкладом можна ознайомитись на офіційному сайті ВНУ імені Лесі Українки, зокрема за посиланням <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Подальше вдосконалення системи освіти України висуває перед педагогічною наукою шерег складних і відповідальних завдань, пов'язаних з науковим обґрунтуванням цілей, завдань, змісту, форм, засобів і методів навчально-виховної діяльності. Розв'язання цих завдань можливе лише на підставі розширення і поглиблення науково-педагогічних досліджень, залучення до дослідницької царини нових питань і проблем, зумовлених реальними потребами суспільного розвитку. Особливо важливими й актуальними є питання і проблеми, пов'язані з професійною підготовкою майбутнього викладача, фахівця, а саме формування техніки і технології педагога.

Професійна майстерність викладача за своєю структурою є багатогранною, де головним і визначальним моментом є особистість педагога, але як один з найважливіших компонентів майстерності розглядається й педагогічна техніка, репрезентована системою емоційно-виразних засобів, які забезпечують технологію педагогічної діяльності й найповніший прояв педагогічного потенціалу фахівця. Творчий потенціал педагога складається із системи знань, умінь, переконань; розвинутого почуття нового; високого рівня мислення, його гнучкості, нестереотипності та оригінальності, здатності швидко змінювати прийоми дій відповідно до нових умов діяльності.

Зміст освітнього компонента. Педагогічні здібності, педагогічні якості. Сутність психологічних, професійних якостей, необхідних в педагогічній діяльності. Оновлення та

розширення професійних компетентностей і компетенцій в навчально-методичній, науково-дослідній діяльності. Інноваційні технології, творчий підхід до використання форм, методів, засобів навчання. Психологія процесу навчання, визначення дидактичних завдань. Професійно-педагогічна діяльність викладача. Психолого-методична майстерність викладача як вияв власного «Я». Формування виконавського вміння в процесі професійної підготовки. Виховання навичок професійної уваги. Розвиток уяви і фантазії майбутнього фахівця. Формування психофізичної свободи. Методика вдосконалення майстерності викладача як суб'єкта спілкування. Педагогічна технологія спілкування у процесі викладацької діяльності. Професійно-педагогічний стиль спілкування. Мовлення як засіб педагогічного спілкування: технологія і техніка мовлення; адаптація і розвиток професійного дихання; педагогічні засади практичної роботи над текстом.

2. Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни)

Постреквізити (дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення цієї дисципліни).

Вивчення даного освітнього компонента реалізується через взаємозв'язок з такими дисциплінами як педагогіка, філософія, культурологія, психологія, соціологія, соціологія освіти, соціологія культури, філософія освіти, філософія культури, етика. Курс вводить у системний зв'язок знання з різних гуманітарних наук (філософія, історія, соціологія), а також фахових дисциплін і теорії культури. Курс «Основи психолого-педагогічної майстерності» покликаний сприяти виробленню теоретичних установок, які формуються в процесі засвоєння ряду дисциплін основної освітньої програми.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування і закріплення теоретичних знань і професійних навичок та вмінь, удосконалення особистісних якостей для виконання на більш високому та якісному рівні професійних завдань при викладанні; актуалізація розвитку професійно значущих особистих дидактичних здібностей і вмінь.

Завдання освітнього компонента полягає у прагненні допомогти здобувачам усвідомити педагогічну діяльність як рефлексивне керування діяльністю особистості; розкритті сутності, структури та характерних особливостей педагогічної професійної майстерності; формуванні у здобувачів навичок науково-педагогічного і методичного пошуку; сприянні виробленню індивідуальних рис особистості педагога, культури педагогічного спілкування.

На основі аналізу сучасних педагогічних досліджень практики викладання спеціальних дисциплін, з урахуванням того, що здобувачі вивчали тільки основи підготовки, у курсі знайшли своє визначення сучасні інноваційні підходи вітчизняних та зарубіжних науковців як до всього навчально-пізнавального процесу у закладах вищої освіти, так і до окремих його структурних елементів, педагогічної техніки викладача, комунікативних здібностей, умінь та навичок індивідуально-педагогічного спілкування зі студентами, організації та методики діагностики їх навчально-пізнавальної діяльності, керівництво науково-пошуковою роботою.

При навчанні курсу використовуються різні освітні технології, які дозволяють оптимізувати освітній процес, структурувати інформацію, а також зацікавити здобувачів освіти. Заняття проходять в інтерактивній формі, застосовуються сучасні методи контролю студентів (тести, творчі завдання, контроль за допомогою технічних засобів).

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач набуває загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

- ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами.

Фахові компетентності (ФК):

- ФК 1. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.
- ФК 2. Здатність до оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.
- ФК 3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права і свободи людей.
- ФК 4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.
- ФК 5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.
- ФК 6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.
- ФК 7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.
- ФК 8. Здатність організовувати роботу та здійснювати керівництво закладами культури, а також відповідними структурними підрозділами підприємств і установ, враховуючи економічні, законодавчі й етичні аспекти.
- ФК 9. Здатність до розв'язання проблем культури з урахуванням особливостей міжкультурної комунікації та ширшого контексту відповідних проблем.
- ФК 10. Здатність здійснювати експертизу культурних об'єктів та культурних процесів, їх критичний аналіз із застосуванням сучасних методів культурології.
- ФК 11. Здатність використовувати сучасні методи та інструменти культурології, методи аналізу даних, інформаційні технології для проведення наукових досліджень, аналізувати і презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.
- ФК 12. Здатність розробляти і викладати культурологічні дисципліни в закладах освіти.
- ФК 13. Здатність брати участь у створенні та підтримці корпоративної культури організації, забезпеченні внутрішніх та зовнішніх комунікацій різного рівня.
- ФК 14. Здатність професійно визначати стратегічні напрямки та пріоритети культурної політики Волині, Луцька, їхні креативні та проектні ресурси з урахуванням регіональної специфіки та перспектив культурного розвитку та соціальної ефективності.

А також досягаються визначені Освітньою програмою програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем.
- ПРН 2. Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.

ПРН 4. Популяризувати професію культуролога, дотримуючись етичних принципів.

ПРН 7. Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.

ПРН 8. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних задач і практичних проблем культурного розвитку суспільства.

ПРН 10. Мати навички організації та керівництва професійним розвитком осіб та груп у галузі культури.

ПРН 12. Здійснювати експертну оцінку культурних творів, послуг та благ, культурних практик, культурно-мистецьких дозвіллевих проєктів.

ПРН 13. Збирати, аналізувати та оцінювати емпіричні факти та здійснювати їх інтерпретацію у відповідності до сучасних теоретичних уявлень відповідного напрямку культурології.

ПРН 14. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки.

ПРН 15. Розробляти навчально-методичне забезпечення і викладати навчальні дисципліни з культурології у закладах освіти.

– здатність аналітично мислити, систематизувати й узагальнювати теоретичний матеріал;

- здатність розуміти значення культури як форми людського існування і керуватися в своїй діяльності базовими культурними цінностями, сучасними принципами толерантності, діалогу, співробітництва;
- готовність до толерантного сприйняття соціальних і культурних відмінностей, поважливого і бережливого відношення до історичної спадщини і культурних традицій;
- здатність використовувати основи соціокультурного знання в різних сферах діяльності;
- здатність толерантно працювати в колективі;
- здатність до самоорганізації і самоосвіти;
- здатність використовувати знання в галузі соціально-гуманітарних наук для засвоєння профільних дисциплін;

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування наступних компетентностей:

- структурних компонентів педагогічної майстерності;
- джерел педагогічної майстерності та шляхів її формування;
- теоретичних основах викладацької роботи;
- нових сучасних формах і методах формування особистості педагога;
- сучасних підходах до теорії і практики навчання, основних напрямках науково-педагогічних досліджень, основних характеристиках професійної майстерності викладача;
- застосування набутих знань у фаховій (у тому числі педагогічній) діяльності;
- понятійного апарату дисципліни і навичок аналізу педагогічних текстів;
- специфіки становлення і розвитку професійно-педагогічної майстерності викладача;
- змісту і сутності професійних якостей, необхідних в педагогічній діяльності;
- особливостей педагогічної етики;
- шляхах формування мовленнєвої культури педагога;
- функцій, стилів, основних закономірностей педагогічного спілкування;
- складових педагогічної культури педагога;

- володіння новітніми методиками і технологіями педагогічної майстерності;
- аналізу науково-педагогічної проблеми;
- володіння навичками організації особистісно орієнтованого освітнього простору, середовища;
- прогнозування результатів своєї діяльності;
- моделювання педагогічно доцільного розв'язання педагогічної задачі;
- аналізу власної діяльності з погляду педагогічної доцільності;
- формування педагогічного мислення;
- організації проведення педагогічного експерименту;
- орієнтації у сучасному стані наукового фахового життя і вести діалог/дискусію, аргументуючи свої власні погляди;
- застосування отриманих знань і навичок у власній фаховій діяльності.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. Семін.)	Конс.	Сам. роб.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Становлення і розвиток психолого-педагогічної майстерності.						
Тема 1. Педагогічні здібності.	8	2			6	
Тема 2. Педагогічні якості.	10	2	2		6	
Тема 3. Сутність психологічних, професійних якостей, необхідних в педагогічній діяльності.	8	2	2		4	РМГ- 5 б
Тема 4. Оновлення та розширення професійних компетентностей і компетенцій в навчально-методичній, науково-дослідній діяльності.	10	2		2	6	
Тема 5. Інноваційні технології, творчий підхід до використання форм, методів та засобів навчання.	10	2		2	6	ІРС – 3 б
Тема 6. Психологія процесу навчання, визначення дидактичних завдань.	10	2	2		6	РМГ – 5 б
Тема 7. Професійно-педагогічна діяльність викладача.	10	2	2		6	РМГ – 5 б
Тема 8. Психолого-методична майстерність викладача як вияв власного «Я».	10	2	2		6	
Разом за модулем 1	76	16	10	4	46	18
Змістовий модуль 2. Організація практичної підготовки спеціалістів.						
Тема 9. Формування виконавського вміння в процесі професійної підготовки.	12	2		2	6	ІРС – 2 б
Тема 10. Виховання навичок професійної уваги. Розвиток уяви і фантазії майбутнього фахівця.	12	2	2		8	ДС – 2 б
Тема 11. Формування психофізичної	12	2	2		6	ІРС – 2 б

свободи.						
Тема 12.Методика вдосконалення майстерності викладача як суб'єкта спілкування.	14	2		2	6	ДБ – 2 б
Тема 13.Педагогічна технологія спілкування у процесі викладацької діяльності.	12	2	2		6	ІРС – 2 б
Тема 14.Професійно - педагогічний стиль спілкування.	12	2	2		6	РЗ – 1 б
Тема 15.Мовлення як засіб педагогічного спілкування: технологія і техніка мовлення; адаптація і розвиток професійного дихання; педагогічні засади практичної роботи над текстом.	12	4			8	РМГ – 1 б
Разом за модулем 2	74	16	8	4	46	12
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						10
Всього годин / Балів	150	32	18	8	92	30/100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

- ✓ Професійна компетентність, зміст і шляхи її оцінки в умовах ЗВО- 10 годин;
 - ✓ Зміст основних нормативних документів Болонського процесу – 10 годин;
 - ✓ Вимоги Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) – 10 годин;
 - ✓ Модульно-рейтингова програма з дисципліни за вимогами ECTS – 10 годин;
 - ✓ Професійна модель викладача ХХІ ст. – 8 годин;
 - ✓ Засоби навчання, ТЗН у навчальному процесі – 10 годин;
 - ✓ Удосконалення системи мотивації студентів в умовах кредитно-модульної системи – 8 годин;
 - ✓ Впровадження моделі дистанційного навчання за вимогами Болонської системи – 8 годин;
 - ✓ Організація процесу самоуправління навчально-творчою діяльністю в умовах кредитно-модульної системи -8 годин.
- Всього 92 години.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента (щодо відвідування занять, наприклад).

Політика щодо академічної доброчесності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досліджень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом і здобувачами освіти передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей).

Основними критеріями оцінювання є:

- логічність аргументації;
- доказовість;
- посилання на джерела (література);
- стилістика викладу матеріалу;
- політика академічної поведінки та етики;
- відвідування лекційних занять та опрацювання їх матеріалу;
- виконання завдань семінарських занять і завдань самостійної роботи;
- виконання контрольних-модульних завдань.

Політика щодо дефлайнів та перекладання.

При вивченні освітнього компонента «Основи психолого-педагогічної майстерності» здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності з програмою силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять, (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекцій, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану семінарських занять, доповнення та коментарі інших студентів, підготовку презентацій, творчих завдань).

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання творчих, науково-дослідницьких, пошукових (самостійних) завдань.

Максимальна кількість балів, що може набрати студент за змістовими модулями, становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватись навчальної етики, толерантності з усіма учасниками процесу навчання, часових меж та лімітів навчального процесу.

Здобувач повинен відпрацювати пропущене лекційне заняття, представивши конспект теми. Пропущене практичне (семінарське) заняття відпрацьовується у формі усного опитування по темі під час якого оцінюються знання здобувача, володіння основними категоріями і поняттями, а також може представити інформаційно-аналітичний реферат або пошукове завдання (тези, есе, творча робота на вибір по темі).

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Навчальний процес не можна успішно здійснювати без надійного зворотного зв'язку, без контролю за його ходом і результатами.

У системі контролю знань здобувачів у закладах вищої освіти розрізняють поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюють протягом навчальних семестрів, підсумковий - наприкінці семестрів.

Поточний контроль відіграє важливу роль у підвищенні ефективності навчального процесу. Традиційна форма проведення поточного контролю є індивідуальна співбесіда, колоквіум і контрольна робота.

Особливим видом контрольних робіт є модульні контрольні роботи, які проводяться з певної частини навчальної дисципліни (модулю) і передбачається робочою навчальною програмою дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового іспиту, заліку.

Індивідуальна робота передбачає створення умов для розкриття індивідуальних творчих здібностей студентів. В основі індивідуальної роботи лежить принцип індивідуальності. ІНДЗ – вид позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького та проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу дисципліни і завершується контролем. Індивідуальне завдання виконується студентом при консультуванні з викладачем. Допускаються варіанти використання комплексної тематики декількома студентами. Запропонована тематика ІНДЗ має практичне спрямування і носить дослідницький, творчо-пошуковий характер. ІНДЗ виконується у формі рефератів, творчих наукових проектів, науково-дослідницьких робіт і оцінюється у 10 балів.

Методи навчання

Значення методів навчання і виховання як його складової у навчально-виховному процесі зумовлене тим, що вони є засобами реалізації педагогічних цілей. Від методів навчання значною мірою залежить не тільки обсяг та глибина набутих студентами знань, сформованість у них професійних умінь і навичок, а й розвиток їхнього творчого мислення, інтелектуальний розвиток загалом. Підвищенню ефективності навчально-виховного процесу, успішному досягненню педагогічних цілей при вивченні курсу «Основи психолого-педагогічної майстерності» сприяють такі методи навчання:

1. За джерелами отримання знань:
 - Словесні методи (лекція, бесіда, консультація, самостійна робота студента з навчальною літературою);
 - Наочні методи, що передбачають зорове сприйняття;
 - Практичні методи, що спрямовані на формування у студентів умінь і навичок застосування набутих знань на практиці (лабораторні роботи, виконання вправ).
2. За характером дидактичних завдань:
 - Методи набуття нових знань;
 - Методи перевірки та оцінювання знань;
 - Методи закріплення знань;
3. За логічними шляхами засвоєння знань:
 - Історичний метод, логічний метод, аналітичний метод, синтетичний метод, метод аналогії, метод гіпотези.
4. За суб'єктом діяльності:
 - Методи викладання, методи навчання.
5. За характером і рівнем пізнавальної діяльності студентів:
 - Пояснювально-ілюстративний, проблемний метод, метод систематичного і фрагментарного, інтенсивного (поглибленого) й екстенсивного (оглядового), аргументованого і постульованого розгляду навчального матеріалу на лекціях та семінарах.

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- ✓ контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях (усне та письмове опитування);
- ✓ контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять (індивідуальні співбесіди);
- ✓ контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді контрольних завдань;
- ✓ контроль за виконанням індивідуального навчально-дослідного завдання для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять.

Максимальна кількість балів,

яку може отримати студент за види навчальних робіт:

Семінарські заняття – (за роботу на одному занятті – 5;1;2;3; балів, всього – 30 балів;
 індивідуальне навчально-дослідне завдання – 10 балів;
 модульна контрольна робота №1 – 30 балів;
 модульна контрольна робота №2 – 30 балів.

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- підкріплення викладу конкретними прикладами;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- опрацювання джерел з теми заняття;
- вміння зробити висновки, узагальнення;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, творчі роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання):

- поглиблене вивчення джерел,
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- творчий підхід, самостійність та критичність мислення;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри.

V. Підсумковий контроль

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання та форму проведення іспиту визначає викладач у силабусі.

Якщо формою підсумкового семестрового контролю є залік, у випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

Порядок проведення заліку визначає викладач у силабусі. Питання, завдання заліку зазначати не обов'язково.

Перелік питань до іспиту

1. Психологія процесу навчання, визначення дидактичних завдань.
2. Методична майстерність викладача як вияв свого «Я».
3. Професійна компетентність, зміст і шляхи її оцінки в умовах ЗВО.
4. Педагогічні здібності до педагогічної діяльності.
5. Знання викладача ЗВО – головний елемент його професійної діяльності.
6. Дидактичні уміння та навички в системі методичної майстерності викладача.
7. Особисті якості викладача як фактор стимулювання ефективності навчання.
8. Педагогічна техніка: сутність, структура. Психорегуляція у навчальному процесі.
9. Педагогічне спілкування як дидактична взаємодія.
10. Педагогічна технологія спілкування у процесі викладацької діяльності.
11. Етапи діяльності викладача.
12. Правила як опис педагогічної діяльності.
13. Головні вимоги до викладання у процесі проведення семінару.
14. Професійно-педагогічна діяльність викладача.
15. Уміння, навички, особисті якості викладача у системі викладацької діяльності.
16. Підготовка плану семінару з теми спеціальної культурологічної дисципліни.
17. Створення педагогічної задачі.
18. «Я-концепція» К. Роджерса.
19. Методика вдосконалення майстерності викладача як суб'єкта спілкування.
20. Мовлення як засіб ефективного спілкування.
21. Управлінський стиль викладача.
22. Індивідуальна методична діяльність викладача.
23. Сутність, значення педагогічного спілкування.
24. Основні чинники ефективного спілкування викладача зі студентами.
25. Основний зміст методики спілкування у навчальному процесі ЗВО.
26. Структура процесу спілкування.
27. Професійно-педагогічний стиль спілкування.
28. Рецензія на проведену викладацьку дію.
29. Уміння, навички, особисті якості викладача в системі викладацької діяльності.
30. Професійно-педагогічна діяльність викладача культурологічних дисциплін.

Примірна тематика творчих робіт:

1. Формування «Інформаційного пакету ECTS» спеціальності.
2. Розроблення структурно-логічної схеми підготовки фахівців зі спеціальності.
3. Складання навчального плану підготовки фахівців за спеціальністю (за стандартами ECTS).
4. Удосконалення змісту освіти за Болонськими стандартами.
5. Розроблення моделей якості підготовки спеціалістів, кваліфікаційні характеристики. Критерії оцінювання.
6. Розроблення навчально-методичного комплексу дисципліни за стандартами ECTS.
7. Розроблення системи контролю навчально-творчої діяльності студентів.
8. Розроблення рейтингової моделі оцінювання навчально-творчої діяльності-студентів.
9. Удосконалення систем Диференціації контролю знань, умінь і навичок студентів.
10. Розроблення часткової методики викладання дисципліни за стандартами ECTS.
11. Упровадження інноваційних технологій навчання у закладах вищої освіти.
12. Упровадження кредитно-модульної технології навчання у закладах вищої освіти.
13. Розроблення моделей індивідуальних робіт студентів в умовах Болонського процесу.

14. Розроблення альтернативних систем навчання в умовах Болонського процесу.
15. Розроблення навчальної програми спеціальності за стандартами ECTS.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Методичне забезпечення

1. Сохацька О. А. Особистість як мета виховання у сучасній школі. *Педагогічна теорія та педагогічний досвід: перспективи і розвиток*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк, 1999. С.167-170.
2. Сохацька О. А. Специфіка формування світоглядної культури шкільної молоді. Проблеми педагогічної технології. Луцьк, 2000. №1. С. 74-81.
3. Сохацька О. А. Духовно-ціннісний аспект формування світоглядної культури особистості. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді* / зб. наук. праць. Київ, 2002. Кн.1. С. 31-35.
4. Сохацька О. А. Світоглядна культура студентської молоді в системі особистісного орієнтованого виховання. *Педагогічний пошук*. Науково-методичний вісник. Луцьк, 2002. №4. С. 20-21.
5. Сохацька О. А. Сутність і багатоманітність культури» з курсу «Людина і суспільство» для 11 класу: методична розробка. *Педагогічний пошук*. Луцьк : ВППО, 2004. С. 47-49.
6. Сохацька О. А. Духовність: методична розробка з курсу «Людина і суспільство» для 11 класу: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції *Духовність особистості: Методологічні та методичні аспекти*. Луцьк. 2004. С.186-192.
7. Сохацька О. А. Особа і світ її цінностей. *Громадянська освіта як чинник розвитку демократичного суспільства*: матеріали обласних педагогічних читань. Луцьк : ВППО, 2006. С. 3-10.
8. Сохацька О. А. Духовно-ціннісні виміри людського життя. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2009. № 19. С.33-37.
9. Сохацька О. А. Формування духовності учнівської молоді в процесі вивчення

культурологічних дисциплін. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2009. № 28. С. 33-35.

10. Сохацька О. А. Світ цінностей як складова духовної культури особистості. *Українська державність: історія та сучасність, присвяченої 20-й річниці Всеукраїнського референдуму*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2012. С. 96-99.
11. Сохацька О. А. Громадянська спрямованість життєтворчості сучасної молоді людини: *матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених*, м. Київ, 12 квітня 2012р / КНУ імені Тараса Шевченка. Київ, 2012. С. 70-72.
12. Сохацька О. А. Творчий потенціал світоглядної культури особистості. *Науковий вісник ВНУ імені Лесі Українки. Філософські науки*. 2012. № 15. С.55-57.

Основна література:

1. Згуровський М. Основні завдання вищої освіти України щодо реалізації принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці. *Вища школа: наук.-практ. вид.* 2004. №5-6. С. 54-61.
2. Колота М. Реалізація основних принципів Болонської декларації при підготовці фахівців економічного профілю. *Проблеми освіти: наук.-метод. зб.* 2004. ВИП. №37. С. 3-27.
3. Кремень В. Філософія освіти ХХІ століття. *Урядовий кур'єр*. 2003. №23. С. 6-7.
4. Левківський К. М. Завдання щодо забезпечення якості вищої освіти України в контексті Болонського процесу. *Вища школа*. №5-6.2004.С. 89.
5. Лозова В, І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів. Х.: «ОВС», 2000. 164с.
6. Лушків Ю. А. Досвід функціонування кредитно-модульної система організації навчального процесу в університетах США. *Наука і методика: зб. наук.-метод. праць НМЦАО*. 2004. №2. С.147-151.
7. Морзе Н. В. Дистанційна технологія як основа сучасних інформаційних технологій у навчанні. *Нові технології навчання: наук.-метод. зб.* К.: Наук.-метод. центр, 2000. Вип.30. С.32-43.
8. Нагаєв В. М. Ефективність підготовки кадрів за модульно-рейтинговою технологією. *Проблеми розробки та впровадження модульної системи професійного навчання «Модуль-2001»*: зб. наук. праць: Проблеми сучасного мистецтва і культури. К.: Наук. світ, 2001. С. 255-261.
9. Нагаєв В.М. Оцінювання навчальної діяльності студентів за модульно-рейтинговою технологією навчання. *Педагогіка і психологія АПН України*. 2000. №3.С. 84-88.
10. Нагаєв В. М. Адаптація традиційної рейтингової оцінки до європейської кредитно-трансферної системи. *Новий колегіум*. 2005. №3. С. 30-44.
11. Нагаєв В. М. Система управління навчально-творчою діяльністю менеджерів за кредитно-модульною технологією навчання. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2005. №2. С. 33-43.
12. Нагаєв В. М. Проектування структури рейтингової оцінки навчально-творчої діяльності студентів при використанні модульно-рейтингової технології навчання. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти: зб. наук., праць*. №3.Харків, 2002. С. 103-107.
13. Нагаєв В. М. Управління навчально-творчою діяльністю студентів: модульно-рейтинговий підхід. *Наукові записки Кіровоградського ДПУ ім. В. Винниченка: зб. наук праць*. Вип.46. Кіровоград: КДПУ, 2002. С.35-40.
14. Нагаєв В. М. Ефективність підготовки кадрів за модульно-рейтинговою технологією. *Проблеми розробки та впровадження модульної системи професійного навчання*

- «Модуль-2001». Проблеми сучасного мистецтва і культури: зб. наук. пр. К.: Науковий світ, 2001. С.255-261.
15. Ніколаєнко С. Вища освіта і наука – найважливіші сфери відповідальності громадянського суспільства та основа інноваційного розвитку. Освіта України. 2005. №24.С. 4-8.
 16. Одерій Л. П. Оцінка в міжнародній системі освіти: Монографія. К.: ІСДО,1995.166с.
 17. Поташных М.М. Педагогическое творчество: проблемы развития и опыт. Пособие для учителя. К.: Рад. шк., 1988.187с.
 18. Сисоєва С. О. Педагогічна творчість: Монографія. Х.: «Каравела»,1998. 150с.
 19. Сікорський П. І. Кредитно-модульна технологія навчання: навч. посібник. К.: Вид-во Європ. ун-ту. 2004.127с.
 20. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л. Болонський процес: цикли, ступені, кредити. К.: МОН,2004. 125с.
 21. Шинкаренко І. Наш Болонський процес. Експерт. №32. 2005. С.14-24.
 22. Юцявтенє П. Терия и практика модульного обучения. Каунас: Швиеса,1989. 272с.
 23. Яконин В. А. История психологии. СПб.: Изд-во Михайлова В. Н. К., 1998. 145с.

Додаткова література:

1. Україна ХХІ століття. Державна національна програма «Освіта». К.: Райдуга, 1994.С. 61.
2. Про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців: Тимчасове положення // Наказ МОН України від 23 01 2004. № 48.
3. Загальноєвропейський простір вищої освіти – досягнення цілей: Комюніке конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти, м. Берген, 19-20 травня 2005р. // Освіта України. № 50. 2005. С. 5.
4. Методичні рекомендації по впровадженню модульно-рейтингової технології навчально-творчої діяльності студентів (із дисциплін управлінського циклу) для викладачів вищих навчальних аграрних закладів / Укл. В. М. Нагаєв/ Харк. нац.аграр.ун-т. Х., 2002. 76с.
5. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / укл. М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, К. М. Левківський , Ю. В. Сухарніков. К.: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004.- 24 с.
6. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу / за ред. В. Г. Кременя. Київ Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2004. 147с.

Інтернет-ресурси:

Міжнародний журнал досліджень культури / International Journal of Cultural Research. [Електронний ресурс] Режим доступу: www.culturalresearch.ru
www.for-ua.com; www.vesna.org.ua; www.intelros.ru; www.mediaphilosophy.ru;
[www.Orenburg.Ru\(culture/credo\)](http://www.Orenburg.Ru(culture/credo)); www.russamos.narod.ru; magazines.russ.ru; logos@orc.ru;
www.philosophy.ru; www.ji-magazin.lviv.ua.